

men maae beroe paa fuldstændig Vilkaarlighed, idet der for Fæstesteder af en efter deres Mening ganske lige Værdi fordres meget forskjellige Kjøbesummer. Det har ikke været Beboerne muligt, naaget de have henvendt sig, deels til Godscontoiret, deels ogsaa ved Andragender til Bestyrelsen, at faae meddeelt, efter hvilken Plan og hvilke Beregninger disse Krav blive gjort med Hensyn til Overdragelsen af Stederne; Oplysninger herom ere blevne dem nægtede, hvilket ogsaa synes at vise, at disse Beregninger ikke beroe paa nogen bestemt Plan, der gaaer igjennem det Hele, men ere fastsatte efter et blot subjectivt Skjøn med Hensyn til hvert enkelt Sted. Med Hensyn til Gisselsfeldt og Herlufsholm er det mig ikke bekjendt, at der privat er paatænkt noget Salg. Der kan imidlertid være en anden Grund til for Dieblisset at udelade Herlufsholms Stiftelse, idet jeg, efter Forslagets Udarbejdelse og Indlevering, er bleven opmærksom paa, at der for Domstolene henstaaer en Sag mellem Herlufsholms Stiftelse og de derværende Fæstere om, hvorvidt disse ikke allerede maatte have Eiendomsret til deres Forber; naar deres Eiendomsret saaledes staaer hen som tvivlsom, er det vistnok rigtigt fra Lovgivningsmagtens Side ikke at blande sig i disse Forhold, saalænge dette Spørgsmaal ikke har fundet sin endelige Afgjørelse. Af denne Grund skulde jeg mene, at de øvrige Forslagsstillere med mig ville være enige i inden anden Behandling at foreslaae at lade Herlufsholms Stiftelse udgaae af nærværende Lovforslag.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser i Forslaget have Forslagsstillerne væsentlig holdt sig til Loven af 24de April 1860 om Afhændelsen af andre Stiftelsers Bøndergods, men det er en Selsfølge, at Forslagsstillerne have tænkt sig, at det vilde være rigtigst, at lade denne Sag nærmere behandle af et Udvalg for der at undersøge, hvorvidt der af Hensyn til de særlige Forhold skulde være Grund til at gjøre nogle af Bestemmelserne i denne Lov anderledes end i den tidligere Lov.

J. Mourier-Petersen: Jeg kan ikke være enig med den ærede Forslagsstiller med Hensyn til dette Lovforslag eller i at overspø

Bestemmelserne i Loven af 24de April 1860 paa de her omhandlede Stiftelser. Mine Grunde herfor støtte sig deels paa en mere almindelig Betragtning af Stiftelsernes forskjellige Character, deels ere de af en mere speciel Natur. Hvad nu de første angaaer, da forekommer det mig, at de i dette Lovudkast omhandlede Stiftelser ere væsentlig forskjellige fra dem, der ere omtalte i Loven af 24de April 1860. Stiftelserne i nærværende Lovudkast ere nemlig af en reent privat Character, private Stiftelser. De kunne kun forsaavidt kaldes offentlige Stiftelser, som de staae under offentlig Varetagt, altsaa i en meget udvidet Forstand. Derimod maae de haabe med Hensyn til deres Oprindelse, Bestyrelse og Formaal betragtes som private Stiftelser. Dette gjælder ikke om Stiftelserne i Loven af 24de April 1860. Thi med Hensyn til nogle af dem er Oprindelsen, Formaalet og Bestyrelsen offentlig, med Hensyn til andre er vel Oprindelsen og Formaalet privat; men ved dem alle er Bestyrelsen offentlig. Dette er et sælles Kjendemærke ved dem alle, at Bestyrelsen er offentlig, hvorimod ved Ballø, Bemmetofte, Gisselsfeldt og Herlufsholms Stiftelser er Bestyrelsen reent privat. Naar vi gjennemgaae de i Loven af 24de April 1860 udtrykkelig nævnte Stiftelser, ville vi først bemærke Stifteshospitalerne; hos dem er baade Oprindelsen, Formaalet og Bestyrelsen offentlig eller undergiben Statsautoriteterne. Disse maae altsaa kunne betragtes som offentlige Stiftelser. Støvringgaard og Estrupgaard Klostre have private Formaal — noget lignende som ved Ballø og Bemmetofte Stiftelser —, men deres Bestyrelse er offentlig, nemlig Støvringgaard under Aarhus Stifts og Estrupgaard under Ribe Stifts Bestyrelse. Hvad Roeskilde og Odense Hospitaler angaaer, skulle disse Stiftelser hvert Aar indsende et documenteret Regnskab til det Offentlige. — Betragte vi derimod Ballø, Gisselsfeldt og Bemmetofte, ere de to første reent fritagne for at indsende Regnskab, og den sidste ved en Resolution af Januar 1833 indtil videre. Bestyrelsen er for alle disse sidste reent privat. Deres Character er følgelig ganske forskjellig fra de i Loven af 24de April 1860 omhandlede, og Lovgivningsmagten maa derfor træde for-